

Yttrande

KD M D L

2024-08-27

18

Yttrande angående yrkande från S, V, MP och C angående remiss från Kulturdepartementet – Ansvar och oberoende – public service i oroliga tider (SOU 2024:34)

Yrkandet

Betänkandet *Ansvar och oberoende – public service i oroliga tider (SOU 2024:34)* har tagits fram av en parlamentarisk kommitté med representanter från samtliga av riksdagens partier. Goda förutsättningar för public service-verksamheten och dess oberoende är viktigt i ett demokratiskt samhälle, men främst en nationell fråga som hanteras i riksdagen.

Frågan om public service ligger onekligen ganska långt ifrån det kommunala ansvar vi har för exempelvis skola och omsorg. Kärnuppdrag som bör vara huvudfokus för kommunens politiker, inte minst på grund av de många pressande utmaningarna som finns inom det kommunala ansvarsområdet.

Vi noterar att betänkandet inte heller skickats på remiss till någon kommun, men däremot till många andra intressenter som på olika sätt berörs av betänkandets innehåll.

De rödgröna partierna belyser i sitt yrkande bland annat skadeverkningarna av och riskerna med segregerade stadsdelar, desinformationskampanjer och nyhetsinhämtning via TikTok och kopplar detta till public services bristande resurser. Därför vill vi påtala att trappan som föreslås i betänkandet i realiteten ger lite mer (166 mkr) till Public Service-bolagen under de kommande åtta åren än en traditionell ökning av anslaget med två procent årligen. Ingången i förslaget är även att Public Service i högre grad ska koncentrera sig på sitt kärnuppdrag i stället för program som kommersiella aktörer redan producerar, varvid de uppmålade farhågorna i det rödgröna styrets yrkande bygger på lösa antaganden. Under nästa åttaåriga tillståndsperiod som inleds 2026 får de tre public servicebolagen drygt 80 miljarder kronor, vilket också fortsatt kommer vara Nordens dyraste Public Service. Vi kommer mot bakgrund av ovanstående avslå yrkandet från det rödgröna styret och stödparti.

Yrkande
Särskilt yttrande
2024-08-23

S, V, MP
C
Ärende nr 18

Yrkande angående remiss från Kulturdepartementet - Ansvar och oberoende - public service i oroliga tider (SOU 2024:34)

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Nedanstående text skickas som Göteborgs Stads synpunkter på remiss från Kulturdepartementet - Ansvar och oberoende - public service i oroliga tider (SOU 2024:34).

Yrkandet

Det finns en lång tradition i svensk politik av att förändringar i sådant som rör demokratins spelregler bör ske i brett samförstånd och med bred förankring bland de politiska partierna. Tillgång till lokal journalistik från oberoende medier med tillräckliga redaktionella resurser för att granska makten i hela landet är en sådan fråga.

Det är därför olyckligt att kommitténs majoritet har valt att lägga fram ett betänkande som i betydande delar saknar förankring hos samtliga riksdagens oppositionspartier, som tillsammans representerar nästan hälften av de svenska väljarna.

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Centerpartiet instämmer i riksdagsoppositionens gemensamma reservation till betänkandet. Vi anser att några aspekter är av särskild vikt ur ett lokaldemokratiskt perspektiv och tål därför att belysas specifikt.

Kommitténs betänkande innebär en successiv nedtrappning av den årliga uppräknings av public service-budgeten, från dagens två procent till en procent. På grund av kostnadsökningarna i samhället i stort skulle detta medföra att public service drabbas av stora årliga nedskärningar. Vi är oroliga för vad detta kommer att innebära för den lokala demokratin.

Även om Göteborg är en stor kommun med ett förhållandevis brett utbud av lokala medier jämfört med andra kommuner har resurserna för lokal bevakning minskat över tid och lokala redaktioner tvingats till drastiska nedskärningar. Det riskerar få till följd att makten inte granskas i samma utsträckning och att medborgarnas ansvarsutkrävande av sina folkvalda politiker och andra makthavare försvåras.

Vi är därför kritiska till den föreslagna nedtrappningen av public service-budgeten, som på sikt skulle innebära stora nedskärningar i public service med stor risk för att lokala

journalister sägs upp, att redaktionernas möjlighet att sprida sin journalistik i digitala kanaler begränsas och i förlängningen att lokala redaktioner läggs ner.

Samtidigt är ett starkt och oberoende public service viktigare än någonsin i tider då teknikutvecklingen gjort det enklare att sprida desinformation. Idag utgör plattformar som X, vars ägare regelbundet använder plattformen för att främja egna politiska intressen, en vanlig nyhetskälla inte bara för enskilda nyhetskonsumenter, utan också för allt mer tidspressade redaktioner. I åldersgruppen 8 - 19 år är kinesiskägda TikTok den vanligaste källan till nyheter. Detta är inte en förutbestämd följd av teknikutvecklingen utan ett resultat av ett krympande medielandskap, där stark och oberoende redaktionell media har pressats under lång tid.

Ett starkt public service, med resurser att granska makten i hela landet, är inte enbart en fråga om den lokala demokratin utan också en fråga om vårt totalförsvar och vår förmåga att stå emot påverkansoperationer från andra stater eller andra särintressen. I rapporten Kraftsamling (Ds 2023:34) konstaterar Försvarsberedningen att det finns en bred antagonistisk hotbild mot Sverige som bland annat medför risk att sociala medier används för påverkansoperationer och psykologisk krigföring.

Vi har nyligen sett hur propaganda och desinformation sprids i sociala medier för att underblåsa våldsamma upplopp i brittiska städer. Vi har också sett här i Göteborg hur desinformation om svensk socialtjänst sprids på andra språk över nätet, med en ökad hotbild mot Göteborgs socialsekreterare som följd.

För att motarbeta desinformationskampanjer behövs oberoende medier som kan ge en faktabaserad motbild. Att säkerställa fortsatt finansiering av public serviceutbud på andra språk är viktigt för att erbjuda en oberoende och faktabaserad motbild till utländska desinformationskampanjer, och för att säkerställa de nationella minoriteterna och minoritetsspråkens demokratiska rättigheter och som stöd för gruppernas språk och kultur. Med tillräcklig finansiering har Public Service en unik möjlighet att nå ut med opartisk information på andra språk. Det är viktigt för städer som Göteborg, en kommun med invånare med mängder av andra modersmål än svenska.

Västra Götalandsregionen är Skandinavians ledande filmregion, och filmproduktionen skapar både arbetstillfällen och kulturella värden i Göteborg. Sverige har redan lägre statligt stöd till filmbranschen än våra grannländer, och public service är en central aktör för att filmskapandet i Västsverige ska kunna utvecklas.

Vi är kritiska till strykningen av kravet att programverksamheten som helhet ska bedrivas utifrån ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv. Att på olika sätt visa den mångfald som finns i befolkningen av åsikter, bakgrunder, trosuppfattningar, funktionsvariationer, könsidentiteter och sexuell läggning skapar dessutom igenkänning hos publiken. Det är viktigt utifrån ett nationellt och lokalt perspektiv, inte minst om tilliten och förtroendet för public service ska öka.